

RZEWLIWY (21) *ai*

e jasne.

sg m N rzewliwy (6). ◇ *G* rzewliw(e)go (1). ◇ *A* rzewliwy (2). ◇ *I* rzewliwym (3). ◇ *f N* rzewliwą (1). ◇ *n A* rzewliw(e) (2). ◇ *pl G* rzewliwych (1). ◇ *A subst* rzewliw(e) (5).

Sł stp notuje, Cn s.v. rzewny, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

1. *Żałosny, smutny; lachrymosus Mącz; effusus in lacrymas, lamentabilis, queribundus Cn (21) : Lachrymosus, Pełny łez [!]/ Rzewliwy. Mącz 181c.*

a. *O ludziach: płaczący, lamentujący (3) : IAko corká/ przed oycem żałobliwa/ Płacze wftydu/ y czyfności/ rzewliwa łzy leie; błagáiąc GrabowSet M2v.*

Wyrażenie: »niewiasta rzewliwa« = płaczka (1): wzowie niewiaft rzewliwych [vocate lamentatrices] [...]/ niechże imá nád námi lamentowác Leop Ier 9/17.

W przén (1) : Coś przyfzedł pociefzác/ w żáłości rzewliwe/ Owce/ w fwą owczárnią odnośić/ błędliwe. GrabowSet N.

b. *O działaniach i cechach ludzkich: świadczący o smutku, żalu, wzruszeniu (17) : Nieśiem próby rzewliwe/ Do ciebie/ byś nas rátował trofkliwe. GrabowSet M3, R4.*

Wyrażenia: »głos rzewliwy« [szyk 2:1] (3): pod wyfokie niebá rzewliwy głos idzie WisznTr 15; GrabowSet A4; Boże niezmierny/ Mego głófu rzewliwego Rácz ftyfzec próby płaczliwe SzarzRyt Bv; [RozmyślDomin 13].

»rzewliwe łkanie« [szyk 1:1] (2): Wyońsi ręce ku tobie/ Dufzá fchnąc [...]. Profzę/ niż we wfzem wftanie/ Byś iá raczył wfpomoc Pánie/ Słyfząc iey łkanie rzewliwe GrabowSet I4v, I3v.

»łzy rzewliwe« (1): Przyczyńcie fię wy/ żeby žal odwrocił/ Przed iego nogi [Pana] nieście łzy rzewliwe GrabowSet G2.

»rzewliwy płacz« [szyk 5:4] (9): Plangor [...] pro lamentatione et planctu ponitur – Płacz rzewlewi [!]. Calep 811a; Przydź Duchu świętobliwy/ A me ferce nieczyfte/ Ktore/ moy płacz rzewliwy Płocze; niech ognie twe fufzą wieczyfte GrabowSet H4, F2, V v; Przyczyniały też Pánu boleści/ lámenty y rzewliwy płacz niektorych białyh główh/ zá Pánem idących. LatHar 319, 157, 218, 339, 444.

2. *[Świadczący o zuchwałości, złości, zapalczywości (o cechach ludzkich):*

Szereg: »rzewliwy, szkodliwy«: Tych rzewliwych/ fzkodliwych iem [białogłowom] bárziefy przymiotow/ Niechcę tu przypominác liśich ich obrotow: Ktoremi pod czás ludzie ták ofzukiwiaią CzahRzeczy L2.]

Synonimy: 1. płaczliwy, żałosny, żałosciwy; a. łkający, płaczący; 2. popędliwy.

Cf RZEWNIWY, RZEWNY